

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
" 6 " 01 - 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050701 "Aqronomluq"

Fakultet: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Aqrar elmləri

Fənnin adı: Üzümçülük. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 12.04.2018-ci il F-249 sayılı əmri ilə nəşr hüququ-qrif verilmişdir.

I. Fənn haqqında məlumat:

Kodu: IPF-B26

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: IV

Tədris yükü: 40 saat : Auditoriya saatı 14 saat. Mühazirə -10 saat, laboratoriya 4 saat

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya № 108-mühazirə; 106-laboratoriya

Saat: IV gün saat-10³⁰, V gün saat 10³⁰

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Məmmədova Ülviyyə Malik qızı

Məsləhət günləri və saati: IV gün saat 14:00

E-mail ünvanı: Ulviyye_07@list.ru

Kafedranın ünvanı: Füzuli 170 a

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri

Əsas ədəbiyyat

1. Abbasov S. Üzümçülüğün məlumat kitabı. Bakı, 1972

2. Qasimov D. Üzümçünün stolüstü kitabı. Bakı, Azər nəşr, 1978

3. Süleymanov C.S., Məmmədov R.Ə. Üzümçülük, Bakı 1982

4. Şərifov F.H. Üzümçülük, Bakı, Maarif, 1988

5. Yusifov Ə.N., Məmmədov C.Ş., Qasimov T.P., 2013, 302s

6. Cəfərov M.İ. və b. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilmə və yığılma texnologiyası., Bakı. MBM nəşriyyatı, 2007

Əlavə ədəbiyyat

1. Həsənov Z., Cəfərov İ., Ağayev F. Bağban nəyi bilməlidir. Bakı. MBM-R, 2009, 367s

2. Həsənov Z.M. Meyvəçilik. Bakı. MBM nəşriyyatı, 2007

Köməkçi WEB-mənbələr

www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2011/mart/164960.htm

www.elibrary.az/.../cgirbis_64.exe...üzümçülük

www.respublika-news.az/index.php/...2501

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Meyvə və subtropik bitkiləri, tərəvəz və üzümçülüğün əsasları fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtı başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Proqram tədris planında "Meyvə və subtropik bitkiləri, tərəvəz və üzümçülüğün əsasları" fənni üzrə nəzərdə tutulmuş bütün məsələləri

əhatə edir. Fənnin məqsədi tələbələrə üzümün becərilmə tarixi, sortları və onların bioloji xüsusiyyətləri, üzümün tərkib göstəriciləri və keyfiyyətinə təsir edən amillər, üzümün yığılması, daşınması və saxlanması, qurudulması üsulları, botaniki, ekoloji və təsərrüfat xüsusiyyətlərini aqrotexnikasını öyrənməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollektivlərinin nəticələrinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərsi başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qusurlara yol verir
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var
- 0 bal – suala cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semester nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Kafi	D
51-60 bal	Qənaətbəxş	E
51-baldan aşağı	Qiyli-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 10 saat, laboratoriya- 4 saat.

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		saat	tarix
	Mövzu: Giriş. Üzümlük bitkiçiliyin bir elm sahəsi kimi		

1	Plan. 1.Üzümçülüyn inkişaf tarixi və hazırki vəziyyəti 2.Tərəvəzçiliyin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti 3.Respublikada əsas üzüm sortlarının qısa xarakteristikası Mənbə:[1.2.]	2	
2	Mövzu:Üzüm bitkisinin biologiyası,ekologiyası və orqanoqrafiyası. Plan. 1.Üzüm bitkisinin orqanları, onların morfologiyası, anatomiyası və fiziologiyası. 2.Üzüm sortlarının morfoloji və bioloji xüsusiyyətləri. 3.Üzüm bitkisinin mühit şəraiti ilə əlaqəsi 4.Üzüm bitkisinin böyüməsinə, məhsuldarlığına və məhsulun keyfiyyətinə işığın təsiri Üzüm bitkisi üçün torpaq şəraiti 5.Üzüm bitkisinin yeraltı hissəsinin orqanları,onların torpaqda yerləşmə dərinliyi, kökün vəzifələri 6.Yerüstü hissənin orqanları və onların funksiyaları Mənbə:[3.4.5]	2	
3	Mövzu.Üzüm bitkisinin çoxaldılması. Plan 1.Üzüm bitkisinin əsas çoxaldılması üsulları 2.Üzüm bitkisinin toxumla çoxaldılması 3.Üzüm bitkisinin vegetativ çoxaldılması üsulları Mənbə:[1.2.3.]	2	
4	Mövzu:Üzümlüklərdə qulluq işlərinin həyata keçirilməsi. Plan 1.Üzüm bitkisinin qida elementlərinə olan tələbatı və tətbiq edilən gübrələrin növləri 2.Gübrələrin verilmə vaxtı və texnikası 3.Tənəyin suya olan tələbatı Suvarmanın vaxtı və norması 4.Üzümlüklərin təmir edilməsinin məqsədi və əhəmiyyəti 5.Məhsul verən üzümlüklərin təmiri 6.Cavan üzümlüklərin təmiri 7.Üzüm bitkisinin əsas xəstəlikləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri. 8.Üzüm bitkisinin zərərvericiləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri. 9.Məhsul verən üzümlükdə tətbiq edilən yaşıl əməliyyat 10.Üzüm bitkisinin kəsilmə qaydaları Mənbə:[3.4.6]	2	
5	Mövzu:Məhsulun yığılması və saxlanması. Plan 1.Üzümlükdə məhsuldarlığın qabaqcadan təyin edilməsi və məhsul yığımı 2.Üzümün sortlaşdırılması və qablaşdırılması,daşınması və saxlanması Mənbə:[3.5.]	2	

Cəmi	10
------	----

	Laboratoriya məşğələsi mövzuları.	
1	Mövzu: Tənəyin orqanları ilə tanışlıq. Kökün, gövdənin, yarpağın, gözcüyün, çiçəyin və digər genertiv orqanların morfolojiyası və anatomiyası	2
2	Mövzu: Məhsuldarlığın qabaqcadan təyin edilməsi və məhsul yığımı	2
	Cəmi:	4

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar.

Fənnin öyrənilməsi nəticəsində **tələbə bilməlidir:**

- üzüm bitkisinin yerüstü və yeraltı sisteminin morfoloji və bioloji xüsusiyyətlərini, fizioloji funksiyalarını
- böyüməsi və formalaşmasının qanunauyğunluqlarını
- xarici mühit amillərinin üzüm bitkisinin boyuna, məhsuldarlığına və məhsulun keyfiyyətinə təsiri.
- təbiətdə və insan həyatında bu bitkinin əhəmiyyətini.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN1. Üzüm bağları üçün ərazinin seçilməsini, ərazinin üzüm bitkisinin tələbləri baxımından qiymətləndirilməsini bacarmaq. Torpağın əkin üçün hazırlanmasını, sahənin bölüşdürülməsini və dayaqların qurulmasını bacarmaq. Suvarma və gübrələmə sistemlərinin təşkilini bacarmaq. Bağın salınması və bitkilərin sahədə yerləşdirilməsi prinsiplərini mənimsəmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. I kollektivium sualları

1. Üzümçülük bitkiçiliyin bir elm sahəsi kimi
2. Üzümçülüyn inkişaf tarixi və hazırkı vəziyyəti
3. Üzümçülüyn xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti
4. Respublikada əsas üzüm sortlarının qısa xarakteristikası
5. Üzüm bitkisinin orqanları, onların morfolojiyası, anatomiyası və fiziologiyası.
6. Üzüm sortlarının morfoloji və bioloji xüsusiyyətləri.
7. Üzüm bitkisinin mühit şəraiti ilə əlaqəsi
8. Üzüm bitkisinin böyüməsinə, məhsuldarlığına və məhsulun keyfiyyətinə işığın təsiri
9. Üzüm bitkisi üçün torpaq şəraiti
10. Üzüm bitkisinin yeraltı hissəsinin orqanları, onların torpaqda yerləşmə dərinliyi, kökün vəzifələri

XV. İmtahan sualları:

- 1.Üzümçülük bitkiçiliyin bir elm sahəsi kimi
- 2.Üzümçülüyn inkişaf tarixi və hazırki vəziyyəti
3. Üzümçülüyn xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti
- 4.Respublikada əsas üzüm sortlarının qısa xarakteristikası
- 5.Üzüm bitkisinin orqanları, onların morfologiyası, anatomiyası və fiziologiyası.
- 6.Üzüm sortlarının morfoloji və bioloji xüsusiyyətləri.
- 7.Üzüm bitkisinin mühit şəraiti ilə əlaqəsi
- 8.Üzüm bitkisinin böyüməsinə, məhsuldarlığına və məhsulun keyfiyyətinə işığın təsiri
- 9.Üzüm bitkisi üçün torpaq şəraiti
- 10.Üzüm bitkisinin yeraltı hissəsinin orqanları,onların torpaqda yerləşmə dərinliyi, kökün vəzifələri
- 11.Yerüstü hissənin orqanları və onların funksiyaları
- 12.Üzüm bitkisinin qida elementlərinə olan tələbatı və tətbiq edilən gübrələrin növləri
- 13.Gübrələrin verilmə vaxtı və texnikası
- 14.Tənəyin suya olan tələbatı
- 15.Suvarmanın vaxtı və norması
- 16.Üzümlüklərin təmir edilməsinin məqsədi və əhəmiyyəti
- 17.Məhsul verən üzümlüklərin təmiri
- 18.Cavan üzümlüklərin təmiri
- 19.Üzüm bitkisinin əsas xəstəlikləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri.
- 20.Üzüm bitkisinin zərərvericiləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri.
- 21.Məhsul verən üzümlükdə tətbiq edilən yaşıl əməliyyat
- 22.Üzüm bitkisinin kəsilmə qaydaları
- 23.Üzüm bitkisinin əsas çoxaldılması üsulları
- 24.Üzüm bitkisinin toxumla çoxaldılması
- 25.Üzüm bitkisinin vegetativ çoxaldılması üsulları
- 26.Üzüm bitkisinin qida elementlərinə olan tələbatı və tətbiq edilən gübrələrin növləri
- 27.Üzümlüklərin təmir edilməsinin məqsədi və əhəmiyyəti
- 28.Məhsul verən üzümlüklərin təmiri
- 29.Üzümlükdə məhsuldarlığın qabaqcadan təyin edilməsi və məhsul yığımı
- 30.Üzümlün sortlaşdırılması və qablaşdırılması,daşınması və saxlanması

“Meyvə və subtropik bitkiləri,tərəvəz və üzümçülüyn əsasları” Üzümçülük fənnin sillabusu 050701-Aqronomluq ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (27 dekabr 2024-cü il, protokol №04)

Fənnin müəllimi:

Ü.M.Məmmədova

Kafedra müdiri:

dos. İ.C.Kərimov

